

Titel: BREV TIL: Louis Hjelmslev FRA: Jens Holt (1945-05-19)

Citation: "BREV TIL: Louis Hjelmslev FRA: Jens Holt (1945-05-19)", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds:
https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_024-shoot-workidacc-1992_0005_024_Holt_1220/facsimile.pdf (tilgået 05. august 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Jens Holt, 51

JENS HOLT
professor, dr. phil.
Christiansfeldt, Aarhus

den 19. maj 1945.

Tak for dit brev, som jeg modtog igår. Jeg skal ikke nægte at
føle mig lidt utilmodig. Jeg var ved at skulle til at
svare dig for svar, men tænkte at du havde nok haft vægtige
grunde til din tøven; mest var jeg bekymret for at du skulde
være syg, en formodning som altså viste sig at være berettiget.
Det glæder mig at høre at du nu er rask igen.

Du skal også have tak for dine smukke tanker rettet mod min
familie. Ja, det var snart en hel afdeling vi havde i tyskerne
og resten blev en morbroder til mig, apoteker i
Christiansfeldt, taget kort før kapitulationen. Hans søn
blev taget sidste sommer midt under sin studentereksamen. Men
alle vore er da Gud ske lov sluppet med livet. Paul er nu vendt
hjem fra Sverrig. Han er sluppet meget nådigt. Også min nevø
fra Hald præstegård er kommet hjem fra Sverrig. Han kom da ikke
længere end til Frøslev. Men han slap mindre nådigt. Han hav-
de været med i en gruppe til modtagelse af våben fra England,
og i arresten her i Århus var han genstand for tortur, 5 1/2
times gennemprygling, hvorefter han fik lov til at ligge i 14
dage uden lægetilsyn. Men nu er han da heldigvis kommet over
det. Min fetter fra Christiansfeldt har fået tuberkulose af
opholdet i Neuengamme. Men der er jo så mange andre som har
mistet en eller flere af deres kære. Jeg synes du skulde have
disse oplysninger, fordi jeg ved at du har tænkt på dem.

Også tak for lyknskningen med professorudnævnelserne. Du kan
være ganske tryk. Jeg har endda fået udnævnelsesbrevet. Ud-
nævnelserne er gyldige fra 1. april; og i midten af april fik jeg

10. febr. 1945

da gagen.

Dine bemærkninger om trykningen af min semantik kom meget å propos. Jeg havde netop dagen før fået en forespørgsel fra redaktionen af Acta Jutlandica desangående. Det med at jeg gerne skulde kunne citere dine teorier efter udgivne avhandlinger betragter jeg som langt vigtigere end forpligtelserne over for Acta. Jeg vilde aldrig inddrage mig på at omtale din utrykte opfattelse uden din udtrykkelige bemyndigelse dertil. Jeg har også selv den fornemmelse at arbejdet endnu ikke er helt trykferdigt. Jeg har således endnu ikke udarbejdet noget som helst endeligt. Men jeg var ganske i samme situation i foråret 1943 med Etudes d'aspect. Jeg vil da, såvidt det er muligt, lade min afhandling vente. Jeg har netop fået at vide at Krüger gerne vilde have lidt mere plads. Når også Carlsbergfondet spillede ind i mine overvejelser, skyldtes det at jeg på daværende tidspunkt mente at måtte sikre mig en ny bevilling til efteråret, da jeg endnu ikke havde professorudnævnelser. Der var ikke knyttet nogen klavsul til bevillingen. Nu er imidlertid dette moment faldet bort, og nu har jeg vel næppe chancer for at få en sådan bevilling. Naturligvis stiller selve de videnskabelige problemer sig noget anderledes for mig idag end da jeg skrev til dig. Ikke at jeg i væsentlig grad har ændret synspunkter, men sagen står vist noget klarere for mig nu. Jeg har lavet en ganske vist endnu foreløbig opstilling af temaklasserne og har opstillet de danske underordnede konjunktioners system, ligesom en opstilling af det danske prepositionssystem er næsten færdig. Det vil være kloge taktik at begynde med opstillingen af de 'lukkede' klasser, altså dem der er tematiserede morfemer, for derved at skrive til opstillingen af de 'åbne' klasser, de egentlige nominaltemer. Jeg skulde derfor egentlig først have opstillet pronominerne, men av nysgerrighed, for at se om der er virkelige chancer for et resultat, giver jeg mig nu i kast med de danske adjektiver. Hvordan den inddeling jeg kommer til forholder sig til den traditionelle er ganske ligegyldigt for mig, benævnelsen af klasserne er et spørgsmål om hvad der er praktisk. Jeg kalder ganske roligt prepositioner de lo temer til, ad, efter, av, fra, i, på, hos, ved, med, der alle traditionelt regnes for prmp. De

2.

har ganske vist andre relationer end den at styre kasus, nemlig at kunne stå som 'præverbium', at kunne stå 'adverbielt'. I disse tre relationer har vi deres definition (foruden det at de er morfemløse). Om man kan anvende de traditionelle navne, er ganske afhængigt af forholdene de forskellige steder. Man undgår ikke et virkeligt alvorligt forsøg på at opstille hele temainventaret i klasser. Hertil regner jeg kun de ikke-deriverede temaer. Derivatione og komposition må behandles for sig. Det jeg tilsigter er en definition af radikalerne. I de morfemløse klasser lægges styrelsen til grund, i klasserne der har morfemer lægges morfemerne til grund; og jeg er glad ved at se at du ikke har forladt defektiveringingen,

Jeg ved ikke hvor man ellers skal gøre av vokativ, hvis man ikke kan stille den sammen med interjektionerne. Vokativ indgår dog ikke i styrelse, eller du mener måske at den indgår i styrelse med Imperativ - dog næppe, vokativen står jo ganske parentetisk uden for både nexus og junktion. Men dersom du ser anderledes på det, er jeg særdeles lydhør. Jeg skyder altså bolden over til dig.

Du har ret i at der ikke er nogen forskel mellem forholdet mellem roden by/g/ud og nominat bud og mellem roden stor og stor-hed, de er begge deriverede av roden.

Jeg regner med følgende grupper nominaltemaer:

- 1) bøjset i grad m.m. adj., 2) bøjset i genus, numerus, kasus, artikel: mobilier (ven, venindem, lurus, lupa) en kommando - et kommando),
- 3) genus, numerus, kasus: pronominer. De danske proprier er nært beslægtede med pronominer, men adskiller sig fra dem ved at bøjses i masc. og fem. (Hans-Hansine), adskiller sig fra mobilierne ved at mangle artikel. 4) artikel, numerus, kasus: subst., 5) numerus, kasus: personalier, 6) genus, kasus: numeralier, 7) artikel, kasus: unica, 8) kasus: situativer (om-omme, ud-ude-uden).

Jeg anerkender kun 6 subordinative konjunktioner i dansk: end, som, at, skønt, mens, når definerede som +, -, o, +-, -+ og #/-.

Hvis du ønsker yderligere kommentar, er jeg villig.

Iøvrigt har jeg haft det som du. Det har halt siden sidste efterår været meget svært at koncentrere sig om videnskabeligt arbejde. Verdensbegivenhederne optog sindet. Derfor har jeg været plaget av megen træthed. Men nu er det som man vægner til nyt liv, ikke mindst gør udsigterne til at komme i forbindelse med omverdenen at humøret stiger.

Refrilelsen var en stralende dag. Vi samlede i hele rækken og fejrede den i folkeligt fællesskab. Fækkeltoget til englanderne var meget festligt. Begivenhederne på Bornholm lagde så lidt dæmper på humøret, men jeg ser fremtiden imøde med fortroning også m.h.t. til det spørgsmål.

Du har vel bemærket at Støder er blevet valgt til rektor for det nye år. Jeg skal hilse dig fra ham (vi spiser frokost sammen hver dag her på universitetet), han længes efter at høre din mening om hans foredrag om struktural litteraturvidenskab. Sørensen (vor slavist) er hjemkommet fra Frøslev og skal op til konferens efter sommerferien. Når hans konferens er avsluttet vilde jeg sikkert gerne se hans avhandling bliver trykt. Hvorfor det skal udsees, skal du ikke spørge om.

Til slut en hjertelig hilsen også fra min kone (som nu er helt raske) til jer begge - Hver er det dejligt at være friske!

De venligste hilsener fra din hengivne
Louis Hjelmslev